

KOKYBIŠKA POLITIKA: SAMPRATA IR GALIMYBĖ

VDU POLITIKOS MOKSLŲ IR DIPLOMATIJOS FAKULTETO METINĖ KONFERENCIJA

REGINA JASIULEVIČIENĖ

VDU PMDF Politologijos katedra

2013 m. spalio 4 d. Istorinėje Lietuvos Respublikos prezidentūroje vykusio mokslinė konferencija „Kokybiškos politikos suvokimas Lietuvoje“ sukviētė nemažai susidomėjusių žmonių. Joje dalyvavo mokslininkų politologų, studentų, politikų praktikų ir plačiosios visuomenės atstovų.

Mokslinius pranešimus konferencijoje skaitė VDU profesoriai Lauras Bielinis, Mindaugas Jurkynas, Liudas Mažylis, Antanas Kulakauskas, Klaipėdos universiteto rektorius profesorius Vaidutis Laurėnas, ISM Vadybos ir ekonomikos fakulteto profesorė Irmina Matonytė, VDU docentė Ingrida Unikaitė-Jakuntavičienė, daktarai Andrius Švarplys ir Gintaras Šumskas. Konferenciją moderavo VDU Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto dekanas profesorius Šarūnas Liekis ir Politologijos katedros vedėjas docentas Andžej Pukšto. Sveikinimą konferencijos dalyviams atsiuntė Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius, įžanginį sveikinimo žodį tarė VDU rektorius profesorius Zigmas Lydeka.

Pranešėjai analizavo labai įvairius Lietuvos politikos aspektus, bet pagrindinis konferencijoje gvildenamas klausimas buvo tarpusavio pasitikėjimo stygius jau demokratiškai konsoliduotoje Lietuvos visuomenėje, taip pat socialinio kapitalo ir veiklos kokybės problema. Norint atskleisti šių problemų priežastis būtina analizuoti vidinę ir išorinę politikos dimensiją, įvertinti kokybę tų politinės sistemos elementų, kurie pateikia politinius sprendimus, ir kokybę tų, kurie juos priima ir „vartoja“.

Pranešėjai nagrinėjo Lietuvos politikos kokybę labai įvairiais aspektais. Profesorius Lauro Bielinio teigimu, kokybiška politika gali būti suvokiama labai skirtingai. Iš to skirtingo suvokimo ir kyla nepasitikėjimo problema. Administratoriškai organizuotoje Lietuvos visuomenėje labai tikima postų ir statusų galia, pasitikima administratoriškų sprendimų logika. O politika, kaip vieša diskusija, dar menkai vertinama. Profesorius Vaidutis Laurėnas siekė atsakyti į klausimą, kodėl, politikai darantis vis sudėtingesnei ir profesionalesnei, piliečiai gauna vis daugiau informacijos apie politiką, bet tai nepaskatina aktyviau įsitraukti į politinį gyvenimą, netgi atvirksčiai. Kodėl didesnis informuotumas skatina atsitraukti ir kodėl labiau informuotas pilietis turėtų dalyvauti? Profesionalios mažumos valdymas jau tapo neatšaukiama demokratijos tendencija, ir tai nėra vien Lietuvos ypatybė. Profesorius Liudas Mažylis bandė atskleisti Lietuvos politikos kokybės ypatumus per ne rinkimų kampanijų analizę, o profesorius Antanas Kulakauskas gvildeno nacionalinio saugumo politikos formavimo kokybę ir pabrėžė tam tikrų mentaliteto bruožų įtaką neadekvačiam ir nešiuolaikiškam nacionalinio saugumo siekių ir tikslų suvokimui. Profesorius Mindaugas Jurkynas pateikė Skandinavijos politikos analizę ir, aiškindamas jos ypatumus, klausė, ar galime pasimokyti iš skandinavų kokybiškos politikos.

Antroje konferencijos dalyje pranešėjai labiausiai susitelkė į politikos kokybės tyrinėjimo aspektus ir problemas. Profesorė Irmė Matonytė aptarė politikos kokybės tyrinėjimo metodologines problemas. Docentės Ingridos Unikaitės-Jakuntavičienės ir daktarų Andriaus Švarplio bei Gintaro Šumsko pranešimai buvo skirti konkretiems politikos kokybės refleksijos žiniasklaidoje, politikos socialinio-istorinio konteksto, rinkėjų informuotumo ir jų dalyvavimo tyrinėjimo aspektams.

Svarbiausias intelektualinis šios konferencijos rezultatas yra iškelti ir suformuluoti klausimai, – kas yra kokybiška politika, kodėl politikos kokybė yra svarbi, kodėl kokybiškos politikos norime iš politikų, bet ne iš savęs, – labai svarbūs ir politikams praktikams, ir tyrinėtojams. Atsakymai į juos reikšmingi visiems. Tai parodė konferencijoje dalyvavusių klausytojų skaičius ir baigiamoji diskusija.